

Beaivi/Dato 24.08.2025
Čuj./Referanse 2024/134-24

Silje Tøllefsen

silje.tollefsen@tana.kommune.no

Lávdegoddi/Utvalg	Čoahkkináššer/Møtesaksnr	Čoahkkinbeaivi/Møtedato
Formannskapet		02.09.2025
Kommunestyret		16.09.2025

Vedlegg

- 1 Kommuneplanens samfunnsdel (2025-2036) Nesseby
- 2 Kommunal planstrategi og planprogram
- 3 Kunnskapsgrunnlaget - Unjárgga gielda / Nesseby kommune

Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2036 - Unjárgga gielda / Nesseby kommune

Kommunedirektørens innstilling

Nesseby kommunestyre vedtar å sende planforslag for kommuneplanens samfunnsdel 2025-2036 på høring, samt å legge planforslaget ut til offentlig ettersyn jf. Plan- og bygningslovens §§ 11-1, 11-2 og 11-14.

Bakgrunn for saken

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens viktigste styringsdokument. Den peker ut retning og prioriteringer for Nesseby-samfunnet og for kommunen som organisasjon fram mot 2036. Samfunnsdelen skal gi grunnlag for sektorplaner, økonomiplan og årsbudsjett, og være retningsgivende både for kommunens egne tjenester og for samarbeid med næringsliv, frivillighet og andre offentlige aktører.

Planarbeidet bygger på den planstrategien og det planprogrammet som kommunestyret vedtok 20. februar 2025. Vestre-Varanger plankontor har gjennomført flere former for medvirkning: folkemøter, politiske verksteder, arbeidsgrupper, spørreundersøkelse og involvering av ansatte i kommunen. Innspillene er lagt til grunn for planforslaget som nå foreligger.

Endringer fra forrige samfunnsdel (2021–2033)

Planforslaget for 2025–2036 bygger videre på samfunnsdelen som ble vedtatt i 2021, men det er gjort flere viktige endringer og presiseringer.

1. Hovedmålene er samlet og tydeliggjort

Den forrige samfunnsdelen hadde fire hovedmål: befolkningsvekst, bærekraftig næringsutvikling, styrking av sjøsamisk identitet, og gode tjenester. I den nye samfunnsdelen er disse samlet til tre mer presise mål:

- Styrke og modernisere kommunale tjenester.
- Øke lokal sysselsetting og bidra til kommunal og regional vekst.
- Videreutvikle sjøsamisk identitet og lokalsamfunnets egenart.

Det viktigste grepet er at folketallsvekst ikke lenger er et mål i seg selv, men sees som en mulig effekt av gode tjenester, arbeidsplasser og attraktivt lokalsamfunn. Dette gjør at samfunnsdelen legger større vekt på tiltak kommunen faktisk kan styre, i stedet for å sette et mål som i stor grad avhenger av eksterne forhold.

2. Nye satsingsområder gir mer retning

Mens den forrige samfunnsdelen hadde mer generelle temaer som bolyst, barn og unge, helse, næring, kultur og beredskap, så innfører den nye samfunnsdelen syv klart definerte satsingsområder. Disse er tydelig koblet til hovedmålene og gjør planens prioriteringer mer konkrete og målbare.

Šillju-prosjektet er ikke en helt ny idé, men en videreutvikling og samling av flere satsinger fra forrige samfunnsdel (kultur, kunnskap, næring og stedsutvikling i Varangerbotn). I den nye samfunnsdelen løftes dette fram som et eget satsingsområde med et klart navn og tydelig rolle som samlingspunkt for kommunens utvikling.

3. Regionalt samarbeid er mer forpliktende

Forrige samfunnsdel pekte på behovet for samarbeid med nabokommuner, men uten detaljer. I den nye samfunnsdelen er dette konkretisert:

- **Bygdevekst-satsingen** gir felles delmål for bolig, utdanning, rekruttering og næring.
- **Vestre Varanger-samarbeidet** har fått en klar plass i samfunnsdelen, med plankontor og felles oppgaver.
- Nesseby har også fått status som **omstillingsregion (2025)**, noe som gir tilgang på utviklingsmidler og forsterker behovet for regional samordning.

Dermed er regionalt samarbeid ikke lenger bare en ambisjon, men en integrert del av kommunens strategi.

4. Arealstrategi for første gang

En vesentlig nyhet er at samfunnsdelen nå inneholder en helhetlig arealstrategi som vil danne grunnlag for kommende arealdel. Denne tar stilling til flere sentrale interessekonflikter:

- **Kystsoner:** tradisjonelt fiske skal prioriteres foran oppdrett der interessene står mot hverandre.
- **Forsvaret:** Nyborgmoen videreføres som forsvarsområde.
- **Reindrift og jordvern:** viktige hensyn ivaretas som del av samfunnsutviklingen.
- **Boligbygging:** åpning for spredt boligbygging der lokal tilhørighet foreligger.
- **Friluftsliv og naturmangfold:** tydeligere plass i arealpolitikken.

Dette er en viktig endring, fordi det skaper et mer forutsigbart grunnlag for både næringsutvikling, lokalsamfunn og kommunale beslutninger.

5. Oppfølging og styring er skjerpet

Den tidligere samfunnsdelen slo fast at planen skulle følges opp gjennom økonomiplan og årsbudsjett, men uten en fast modell. I den nye samfunnsdelen er oppfølgingen gjort mer bindende:

- Samfunnsdelen og økonomiplanen får en **felles handlingsdel**, som rulleres årlig.
- Handlingsdelen har en fireårig horisont og blir det operative verktøyet for å følge opp satsingsområdene.
- Oppfølgingen skal dokumenteres i årsmeldinger og gjennom bruk av offentlig statistikk.

Dette gjør samfunnsdelen til et mer aktivt styringsverktøy for både politikere og administrasjon.

Vurderinger

Planforslaget er utarbeidet i tråd med vedtatt planprogram og bygger på bred medvirkning. Det fanger opp både kommunens egne utfordringer og regionale utviklingstrekk, og gir en tydelig retning for samfunnsutvikling og tjenestetilbud de neste elleve årene.

De tre hovedmålene er korte og klare, og satsingsområdene gjør målene mer konkrete. Særlig Šillju-prosjektet markerer en tydelig videreutvikling av tidligere satsinger på kultur, kunnskap og næring, ved å samle dem under én felles ramme og et konkret sted – Varangerbotn. Dette gir kommunen et fysisk og symbolsk samlingspunkt for utvikling, i tillegg til at det styrker koblingen mellom identitet, kompetanse og verdiskaping.

Planforslaget innebærer at Nesseby kommune beveger seg fra en overordnet og delvis generell samfunnsdel (2021–2033) til en mer spisset, handlingsrettet og forpliktende plan. Hovedmålene er strammet inn, satsingsområdene er gjort mer konkrete, regionalt samarbeid er gjort mer operasjonelt, arealbruk er tydelig avklart, og oppfølgingen er lagt opp mer systematisk gjennom en felles handlingsdel med økonomiplanen.

Dette gir kommunestyret og administrasjonen et bedre styringsverktøy enn tidligere, samtidig som innbyggerne og samarbeidspartnerne får en klarere forståelse av hva kommunen vil prioritere fram mot 2036.

Kommunedirektøren anbefaler derfor at kommunestyret sender planforslaget på høring og legger det ut til offentlig ettersyn.

Alternativt vedtak og mulige konsekvenser

Dersom kommunestyret har mindre innvendinger eller ønsker justeringer i planforslaget, kan disse tas inn før planen sendes på høring. Endringene føres da inn i protokollen og innarbeides i planforslaget av kommunedirektøren. Kommunestyret kan dermed vedta å sende planen på høring og legge den ut til offentlig ettersyn, med de endringene som er ønsket.

Dersom kommunestyret eller formannskapet mener at det er behov for mer omfattende endringer, kan saken sendes tilbake til Vestre Varanger plankontor med konkrete føringer for det videre arbeidet. Dette vil innebære en forsinkelse i framdriften, men kan være nødvendig dersom planen ikke oppfattes som tilstrekkelig gjennomarbeidet eller politisk forankret.

